

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir milletvekili

Aydın ili Söke ilçesi Yeşilköy Mahallesi sınırları içerisinde, Batı Söke Çimento Sanayi T.A.Ş. tarafından yapılması planlanan “Endüstriyel Atık (Kül) Düzenli Depolama Sahası” projesi, bölgenin ekolojik dengesi, tarımsal üretimi ve halk sağlığı açısından büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

Basına ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre; söz konusu proje kapsamında bölgeye yılda yüz binlerce ton endüstriyel atık ve kül taşınması, depolanması ve işlenmesi planlanmaktadır. Proje sahasının; uluslararası sözleşmelerle koruma altında olan ve Ege Bölgesi'nin en önemli sulak alanlarından biri olan Bafa Gölü Tabiat Parkı'na, bölgenin can damarı Büyük Menderes Nehri'ne ve yerleşim yerlerine son derece yakın mesafede olduğu belirtilmektedir.

ÇED dosyası incelendiğinde; söz konusu tesisin sadece fabrikadan çıkan atıkları değil, Manisa ve İzmir gibi çevre illerden getirilecek endüstriyel atıkları ve külleri de depolayacağı, Söke'nin adeta bölgenin “çöplüğü” haline getirilmek istendiği anlaşılmaktadır. Bilimsel raporlar ve ekoloji örgütlerinin uyarıları; bu tesisin faaliyete geçmesi durumunda yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının ağır metallerle kirleneceğini, rüzgar etkisiyle yayılacak zehirli tozların zeytinlikleri ve tarım arazilerini verimsizleştireceğini ve bölge halkında ciddi solunum yolu hastalıklarına yol açacağını ortaya koymaktadır. Sadece Aydın'ı değil, İzmir ve tüm Ege havzasını ilgilendiren bir çevre felaketi riskini barındırmaktadır.

3573 sayılı Zeytincilik Kanunu, zeytinlik sahalara en az 3 kilometre mesafede, zeytinyağı fabrikası hariç toz ve duman çıkaran tesis yapılmasını kesin hükümlerle yasaklamaktadır. Ekolojik krizin derinleştiği bir dönemde; Büyük Menderes Havzası'nı korumak yerine, bölgeyi sanayi atıklarıyla zehirleyecek projelere izin vermek, “çevreyi kasten kirletmek” anlamına gelmektedir.

Bu bağlamda;

1. Aydın ili Söke ilçesi Yeşilköy mevkiinde planlanan Endüstriyel Atık (Kül) Depolama Sahası projesi için Bakanlığınızca verilmiş bir “ÇED Olumlu” kararı bulunmakta mıdır?

2. Söz konusu atıkların depolama alanına taşınması sırasında oluşacak karbon emisyonu ve tozumanın, bölgedeki zeytinliklere ve tarım ürünlerine vereceği zarara ilişkin herhangi bir etki analiz çalışması yapılmış mıdır?
3. Bölge halkının, ekoloji örgütlerinin ve yerel yönetimlerin projeye yönelik yoğun itirazları ve “ÇED Halkın Katılımı Toplantısı” süreçlerinde dile getirdikleri endişeler Bakanlığınızca dikkate alınmış mıdır? Halkın istemediği bir projede ısrar edilmesinin kamu yararı açısından gerekçesi nedir?
4. Söz konusu tesiste depolanacak atıkların önemli bir kısmının İzmir, Manisa ve diğer çevre illerden kamyonlarla taşınacağı iddiaları doğru mudur? Eğer doğruysa, günde kaç kamyonun bölgeye giriş-çıkış yapması planlanmaktadır? Bu ağır tonajlı araç trafiğinin yaratacağı karbon emisyonu ve yol güvenliği riskleri hesaplanmış mıdır?
5. Büyük Menderes Havzası halihazırda jeotermal santraller ve endüstriyel atıklar nedeniyle kirlilik baskısı altındayken, bu kirlilik yükünü daha da artıracak yeni bir depolama sahasına izin verilmesi, Türkiye’nin taraf olduğu iklim ve çevre sözleşmeleriyle bağdaşmakta mıdır?
6. Söz konusu projenin iptal edilmesi ve bölgenin rehabilite edilerek tarımsal niteliğinin korunması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?
7. Depolanması planlanan “Endüstriyel Kül” ve diğer atıkların kimyasal analiz raporları nelerdir? Bu atıkların yağmur sularıyla yeraltı sularına karışarak, Bafa Gölü’nü ve Büyük Menderes Havzası’nı besleyen su kaynaklarını ağır metallerle zehirlenme riskine karşı hangi önlemler alınmıştır?
8. Projeyi yürütecek olan Batı Söke Çimento Sanayi T.A.Ş. hakkında, son 5 yıl içerisinde çevre mevzuatına aykırılık (filtre çalıştırmama, tozuma, atık yönetimi vb.) nedeniyle kesilmiş idari para cezası veya açılmış bir soruşturma bulunmakta mıdır? Şirketin geçmiş çevre performansı, yeni izin süreçlerinde dikkate alınmakta mıdır?
9. Proje sahasının, Latmos (Beşparmak) Dağları’ndaki arkeolojik sit alanlarına ve kültürel varlıklara mesafesi nedir? Bölgenin turizm ve kültür potansiyelini bitirecek bu sanayileşme baskısına karşı Kültür ve Turizm Bakanlığı ile herhangi bir koordinasyon sağlanmış mıdır?